

5415.
Reisjärvi.

3. Neljä saviastianpalasta vaaleanpunaiseksi poltettua savea. Yhdessä näkyy kampa- ja kuoppakoristeiden jälkiä, yksi reunapala.

Löydetty Reisjärven kirkonkylän Hietalan talon maalla olevalta kivik.asuinpaikalta hietakuopasta A. (Kts. kartta II A. Europaeuksen matkakertomuksessa).

kuna

4. Neljä pientä saviastianpalasta, samankaltaista savea k. ed; ei koristeita.

Löydetty Reisjärven kirkonkylän Hietalan talon maalla olevalta kivik. asuinpaikalta hietakuopasta B. (Ks. kartta II A. Europaeuksen matkakertomuksessa).

5. Kiviliuska, osa pintaa hiottu. Mitat 33 x 17 x 7 mm.

Löydetty Reisjärven kirkonkylän Hietalan talon maalla olevalta kivik.asuinpaikalta hietakuopasta A.

6. Joukko kiviliuskoja, niistä 7 kvartsia, toisten joukossa jokunen maasälpää ja liusketta.

Löydetty Reisjärven kirkonkylän Hietalan talon maalla olevalta kivik.asuinpaikalta.

7. Joukko luusiruja, poltettuja.

Löydetty k. ed.

8. Maanäyte.

5415.
Reisjärvi.

Reisjärven kirkonkylän Hietalan talon maalla olevalta kivik.asuinpaikalta hietakuopasta A.

9. Poikkikirves, venäjänkarjalaisiin tasatalttoihin vivahtava, verraten hyvin hiottu. Terä rikkoontunut. Löydettyä käytetty "raakkaveitten hiiminä". Mitat 133,5 x 45 x 24 mm.

kuva

Löytänyt talon tytär Gustava Reisjärven pitäjän Etelänpään talon vanhan tallin alta kiviä väänneissä . Talo on Pitkäljärven rannalla jokseenkin vastapäätä Kolkkonientä.

10. Iso, melkein pallomainen reikäkivi , näyttää hieman silitetyltä . Reikä suppilomainen. Mitat 114 x 112 x 74.

Löytänyt isäntä Erkki Autio 2 vuotta sitten kuokkiessaan Kinnulan rannan Aution talon (Keskikylä n:o 22) Lestijokeen viettävää peltoa, paikalta, joka on lähellä taloa, n. 1 klm:ä mainitun joen suulta.

5415.

Reisjärvi

11. Poikkikirves, kantaosaltaan niukasti hiottu.

Mitat 142 x 46,5 x 30.

Löytänyt Ukkosen palstatilan (ennen Reisjärven Keskikylän Parkkilan talon mökki) isäntä Juho Muhonen talostaan etelään Kiljanjärven rantahietikolta vedestä. Vesi syö paikalla vähän matalaa ranta-äyrästä. Samasta paikasta on ennenkin löydetty kiviase, joka oli jätetty haavuri Moilaselle: H.M.1.3784:10. Sen ohella mainittu kiviase, jonka torpassa piti olla tallessa, on juuri tämä.

Ruvin

5415/11.

112-

12. Suiponsoikea, reiällinen hakkuuase, suippenee toiselle kärjelle tylsemmin, hieman kaartuvien sivuin, toiselle terävämmin, suorin, toiselta lappeelta fasefeeratuin sivuin. Molemmat kärjet taittuneet. Kiilleliusketta. Mitat: 151 x 93,5 x 22,5 mm.

Löytänyt isäntä Mauno Muhonen Köyhänperän Lepistön talon (Reisjärven Kalajan kylä n:o 10) Niemipellosta, paikkaa

5415.

Reisjärvi.

pelloksi mullittaessa n. 4 vuotta sit-
ten. Mainittu pelto on talosta koil-
liseen jyrkähköllä mäen nyppylällä,
jonka itäiseltä Köyhäjärveen päin viet-
tävältä rinteeltä esine löytyi, ja
on savipohjaista karikkomaata. Samalla
oli löydetty useampia pieniä terälle
laskettuja tahi hiottuja kiviä, joita
talossa oli ollut lasten leluina; muut
hukkaanjoutuneet, paitsi seuraava nu-
mero.

13. Aseaines, (tahi kenties kovasin, molemmista
päistään hiottu?). Mitat :92 x 43 x 31.

Löydetty kuten ed.

14. Tasataltta, melkein tasaleveä ja -paksu,
niukanlaisesti hiottu. Käytetty myöhemmin
hioimena. Mitat: 93 x 44 x 20 mm.

Löytänyt Köyhänperän Iisakkilan (Reis-
järven pit., Kalajankylä n:o 9) isäntä
Mauno Partanen. Tarkemmista löytötiedoit-
ta.

15. Kiviaseen jäännös, ollut aikoinaan tasa-
taltta tahi ehkä mieluummin kirves, löydet-

5415.
Reisjärvi.

tyä kulutettu hioimena. Mitat: 117 x 55 x 19 mm. - Löydetty kuin ed. Ennenkin kerrotaan talon pelloista löytyneen samantapaisia kiviä, mutta ei ole tullut pidettyä tallessa.

16. Tasataltta, pohjalainen , niukasti hiottu, raakatekoinen. Terä särkynyt. Mitat: 134 x 36 x 14 mm.

Löytänyt talon poika Aate Malinniemi Reisjärven pit. Kalajan kylän (n:o 5) Malinniemen talon pellosta tallin takaa kev. 1908 karhitessa.

kuva

5415:16.

: 17

17. Kiviaseen jäännös, kenties keihäänkärjen tahi pistimen kantapuoli. Reunoja kaavittu lääkkeeksi. Mitat: 8,5 x 18 x 8,5 mm.

Löytänyt Reisjärven pit. Kalajan kylän (n:o 19) Mattolan mäen Alatalon pellosta talon poika Antti Tuomaanpoika.

5415.
Reisjärvi

Saatu Mattolan talon isännältä Juho Turpeiselta, joka oli ostanut sen löytäjältä ja kaapinut aseesta jauhoa veden sekaan lääkkeeksi "pistoksia vastaan".

18. Tasataltta, lyhyt, melkein tasaleveä, kannalle ohennettu, teränlasku jyrkkä. Kauttaaltaan hiottu. Terää kulutettu samassa tarkoituksessa kuin ed. Mitat: 84 x 48 x 19 mm.

Löytö- ja saantiseikat aivan kuin edellisen.

19. Tasataltta, pieni, vaaleanharmahtavaa kiiveä. Kapenee vähän kannalle. Kauttaaltaan hiottu. Mitat: 75 x 36,5 x 11 mm.

Säilynyt Reisjärven pit. Kalajan kylän (n:o 19) Mattolan mäen Alatalossa Juho Mattosella, joka oli perinyt sen isävainajaltaan.

Haapajärvi (0.1)

20. Keihäänkärki, latuskainen, reunat faseteeratut. Käytetty löydettyä partaveitsen hioimena. Mitat: 145 x 35 x 6 mm.

Löydetty Haapajärven pit. Haapajärven

5415.
Haapajärvi
(0.1.).

kylän Järvikuonan talon pelloista n. 10
v. sitten.

kuva

21. Tasataltta, isohko, pohjalainen, niukasti
hiottu. Mitat: 163 x 42 x 21.

Löytänyt isäntä Kalle Kuonajärvi 2-3
vuotta sitten Haapajärven pit. ja kylän
Järvikuonan talon Rantapellosta kyntä-
essään. Pelto on hietamaata ja viet-
tää itään kohti Kuonajärveä. - Talon
pelloista kerrottiin ennenkin löytyneen
usein kiviaseita, vaikka ei oltu ymmär-
retty tallentaa.

22. Tasataltta, paitsi teränlaskua melkein hio-
maton. Mitat: 112 x 42,5 x 22 mm.

Löytänyt 7-8 vuotta sitten torppari
Jussi (Niemelä) Hietala Haapajärven pit.
ja Kylän Järvikuonan talon Niemelän
torpan pellosta "pottua pannessa",
torpasta 10-15 askelta SW.- Toinenkin
kiviase, selityksistä päättäen kehdon-
jalaskuokka, piti olla torpassa talles-
sa, vaikka sitä nyt ei löydetty.

5415.

Haapajärvi.

kuva

23. Kirves, leveä ja latuskainen, reunat toisella lappeella faseteeratut. Terä kaareva; kanta osittain särkynyt. Mitat: 131 x 70 x 11 mm.

Löytänyt isäntä Juho Kangas Haapajärven pit. ja kylän (n:o 35) Ylipään kankaan talon pellosta Varisjärven itäpuolelta läh. Kinnulan taloa. Saatu Ylipään Kukulan talosta Job Hernekoskelta.

24. Tasataltta, pohjalainen, niukasti hiottu. Terä rikottu. Mitat: 117 x 52 x 15 mm.

Löydetty Haapajärven pit. ja kylän (Kesolan numeroa, 16) Ylipään Kivinokan talon pellosta. Löytöpaikkaa ei tarkemmin muistettu

kuva

5415.
Haapajärvi
(0.1.).

25. Poikkikirves, kantapäästään katkennut; hyvin hiottu. Mitat: 86 x 60 x 21 mm.

Huudettu "auksuunista" Haapajärven pit. ja kylän Niemelän talon Sööttingin torpasta yli 10 v, sitten. Saatu Aukusti Heteniemeltä Haakan kylän Haakan talosta.

kuori

26. Joukko poltettuja luupalasia.

Löydetyt Haapajärven pitäjän kirkonkylän Rajaniemen talon maalta eräästä hieta-kuopasta .(Löytöseikoista tarkemmin ks. A. Europaeuksen matkakertomusta).

28. Kiviase, taltta l. kirves, muodoltaan satunnainen.

Niukanlaisesti hiottu. Käytetty löydettyä kovasimena. Mitat: 233 x 43 x 22 mm.

Löytänyt joku Rajaniemen talon rengeistä Haapajärven pitäjän ja (kirkon)kylän (n:o 26) Rajaniemen talon Kamaripellosta joitakuita vuosia sitten.

27. Viisi kiviliuskaa, niistä yksi liusketta, muut ukonkiveä.

Löydetyt samasta paikasta kuin edelliset.

kuori

5415. Haapajärvi (0.1.). 29. Kourutaltta, isohko, kannalle hieman kapeneva, niukasti hiottu. Terä rikkoontunut, muotoa

kuva . Mitat: 195 x 44 x 25 mm.

Löytänyt talon tytär Paulina Vehkalahti v. 1908 Haapajärven pitäjän, Kuusaan kylän Loskuntalon (Vehkalahden numeroa) niityn ojasta talosta järveen päin n. 100 sylvä. Myyjä Juho Lepola.

30. Tasataltan teräpuoli. Poikkileikkaus nelisivuinen, latuskainen. Jotain eruptiivista vuorilajia. Mitat: 60 x 61,5 x 16.

Löytänyt Parttimaan torpparin poika Taneli Leanterinpoika Hautamäki Haapajärven pit. Kuusaan kylän Autiorannan Ylikosken talon pellosta aitan takaa läheltä Kalajokea.

Pyhäjärvi
(0.1.).

31. Kourutaltta, ehyt, tasaleveä, hieman terälle kapeneva, latuskainen. Kourunpuoleinen lape tasainen, selkälape mykevä. Terä muotoa Mitat: 121,5 x 48 x 23,5 .

Löydetty Pyhäjärven (0.1.)pitäjän Raja-koikan ruununtorpan pellosta, torpasta muutamia sylvä NNW useampia vuosia sitten. - Samoilta paikoin oli löydetty tuopinsuun kokonainen keskentekoinen reikäkivi, jonka eräs forsmestari oli ottanut mukaansa.

5415.
Pyhäjärvi
(0.1.).

32. Pieni hiottu kiviliuska, yhdeltä sivulta terälle laskettu. Mitat: 27 x 26 x 4 mm.

Löytyi mulloksesta Pyhäjärven pitäjän Rajakoikan ruununtorpan luota torpasta n. S-SE. Torpan pellosta ovat löydetty myös kiviaseet 3354:66-71.

kura

33. 3 iskettyä kiviliuskaa, niistä 2 ukonkiveä, kolmas (ehkä sädekivi)liusketta.

Löydetty kuin ed. n:o 32. Löytöpaikasta tarkemmin ks. A. Europaeuksen matkakertomusta.

34. Kirves, leveän ja lattean, saman tyyppin kuin n:o 23, teränkatkelma. Terä kaareva, hyvin säilynyt; reunat faseteeratut. Mitat: 55 x 71 x 13 mm.

kura

Löytänyt isäntä Saku Kuivaniemi Pyhäjärven (0.1.) pitäjän ja kylän Kuivaniemen talon Niemipellosta perunaa nostessaan syks. 1908, niemen kärjestä, rannasta n. 10 m. Samasta pellosta on löydetty ennenkin kiviaseita ks. 5218:26.

5415.
Haapavesi

35. Luontainen kappale sädekiviliusketta, aseaineksi aijottu. 174 x 70 x 32,5 mm.

Löytänyt torppari Matti Ritola syks. 1908 Haapaveden pit. Ainalin kylän Sonnin talon Pajapellosta.

36. Aseaines , tahi ehkä kiviaseen jäännös.

Toiselta lappeelta laskettu myöh. tasaiseksi , jotta olisi sopiva partaveitsen "liipaksi". Vanhempaa hiontaa näkyy hieman toisella lappeella , sivulla ja terällä. Mahdollisesti on esine myös teonalainen kiviase. Mitat: 167 x 57 x 20 mm.

Löytänyt emäntä Beda Nevala Haapaveden pit. Ainalin kylän Säynäjaniemen Vanhan talon pihamaalta sinne tuodusta pelto-
mullasta.

37. Kirves, hyvin säilynyt. Lyhyt, paksu, nelisivuinen, kannalle hieman kapeneva ja oheneva. Niska ei muodosteltu. Terä viistosti kaareva. Mitat: 101 x 55 x 27.

Löytänyt syks. 1908 torpan tyttö Olga Myllykangas Haapaveden pit. Leukalan metsänvartija- torpan maalta aivan tuvan taakse kaivetun "pottukuopan" reunasta lähes kyynärää syvältä maanpinnan alta.

Leukalan ruununtorpalta löydetyistä

5415.
Haapavesi

kiviaseista tarkemmin ks. H.M.1. 5218:33
sekä A. Europaeuksen matkak. vuosilta
1908-9.

38. Tuura muoto tavallinen, selvästi näkyvä,
jotav. alkuperäisestä hionnasta ei ole jäl-
keäkään näkyvissä , vaan on esinettä löydet-
tyä sievistetty kauttaaltaan uudella hionnal-
la. Mitat: 153 x 53 x 34 mm.

kuva

Löytänyt syks. 1908 torpan poika Anton
Myllykangas Haapaveden pit. mainitun
Leukalan metsänvartijatorpan ympäristöl-
tä torpasta n. 60 askelta WNW ojaa kai-
vaessaan n. korttelin syvyydestä rahka-
päällisestä hietamaasta.

39. Ehkä kiviaseen jäännös, kerrottiin olleen
löydettäessä "höylänterällä", mutta kulutettu
liippana, jossa virassa ollut torpassa jo
kymmeniä vuosia , niin että alkuperäisestä
muodosta , tuskin hionnastakaan ei enää näy
jälkiäkään. Kivilaji liusketta. Mitat:
121,5 x 54 x 23 mm.

Löydetty Haapaveden pitäjältä mainitun
Leukalan metsänvartijatorpan pellosta

5415.
Haapavesi.

torpasta n. 150 askelta E tahi torpan tallin perustusta kaivettaessa. Vrt. 5218:33.

40. Hioinkivi, ruosteenkarvaista kiveä, mahdollisesti kivikautinen. Hiottu useammalta sivulta. Löydettyä oli talon väki laskenut sitä useammilta sivuilta tahkolla muka puhtaammaksi(!), jotenka alkuperäistä hiontaa on hyvin vähän näkyvissä. Mitat: 188 x 98 x 82 mm.

kuva

Löytänyt metsänvartija Heikki Myllykangas syks. 1908 Haapaveden pitäjältä Leukalan metsänvartijatorpan lähistöltä pellosta torpasta n. 150-200 askelta E läheltä Pirnesjärven muinaista ranta-äyrästä. Kivi oli kyntäessä tarttunut aurankärkeen. Samasta pellosta vaikka vähä ylempää on löydetty ennen vanhaan kiviase, joko 5218:33 tahi 5415:39.

Uudelta ajalta:

Reisjärvi.

41. Rauta-avain, kenties aivan uudenaikainen. Mitat 100 x 38 x 8 mm.

Löydetty kyntäessä Reisjärven pit. Kangaskylän Syrjälän talon pellosta.

5415.
Haapajärvi.
(0.1.).

42. Yksiteräinen rautamiekka kärki katkennut, muodostettu kenties viikatteesta tahi pistimestä. Kahvassa jälkiä kuparijuotoksesta. Pituus 520 mm.

Löytänyt isäntä Juho Vilppola yli 10 vuotta sitten Haapajärven pit. ja kylän (n:o 5) Uuden talon pellosta talosta Haapajärveen päin. Verif.

43. Kuolaimet, rautaa, tinalla päällystetyt, kenties hyvinkin uudet. Sivuraudat ^{205/}pitkät, niiden väliä n. 130 mm .

Korjatut pastori Jahnssonin jälkeen jättämistä tavaroista. Suomen Muinaismuistoyhdistykselle lahjoittanut metsäheran-rouva Ida Sannmark.

kuuta

44. Rautapistin, hyvin alkeellinen; lähes kyynärää pitkä, kärkipäästään taipunut. Tyvipäässä ruoto ja naulanreikä.

Löytänyt torppari Heikki Hietala Haapajärven pit. ja kylän Järviuonan talon Niemelän torpan pihamaalta ison kannon juurelta. Paikalla oli ollut oikein korkea mätäs pahasti ruostunutta rautaromua.

45. Rautakuokka, hyvin ruostunut ja turvonnut. Ollut löydettyessä paljo isompi, mutta sen

5415.

jälkeen murentunut. Mitat:

Haapajärvi

Löydetty vanhasta talon perustosta Haaveden pitäjän Nevalan mäen Nurkkolan talon luota useampia vuosia sitten.

Epätietoiselta ajalta.

Paavola

46. Pieni rautakirves, (ehkä myöh. rautakaudelta) tahi ehkä paraiten n.s. partakirveen kantaosa, vrt. Meinanderin katalogi n:o 316), siis 1400 á 1500-luvulta. Kanta 41 mm pitkä, 26 mm leveä, lape 86 mm leveä, koko kirves 110 mm pitkä, pahoin ruostunut.

Löytänyt isäntä Matti Niemelä 2-3 vuotta sitten Paavolan pit. Pekkolan kylän (n:o 20) Niemelän talon pellosta mulloksesta, talon tallirakennuksen päästä SW n. $\frac{1}{2}$ -kymmentä sylvä. Löytäjä lahjoittanut Muinaismuistoyhdistykselle.

kuva

Reisjärvi.

47. Latuska kiilleliusketta, katkennut molemmista päistään, toisesta päästä siihen tehdyn reiän kohdalta. Ollut löydettyessä ehyt, säilytetty talossa kauemmin aikaa ja kulutettu "raakaveitten hiiminä". Mitat: 94 x 40 x 8 mm.

Löydetty Reisjärven pit. Kangaskylän Ollikkalan talon pellosta riihisarasta. Löytäjä isäntä Juho Ollikkala.

5415.
Reisjärvi.

48. Vaajanmuot. kivi, kiilleliusketta, terässä hiontaa. Ehkä vain myöhäisaikuinen kovasin. Löytänyt talon poika Waltteri Räisälä kev. 1909 Pieni-Räisälän l. Jaakko Räisälän talon maalta pellosta n.s. Laukkapuron eteläpuolelta, Reisjärven pitäjää. Verif.
49. Valinkivi, pieni, kiilleliusketta, ehkä kesken- tekoinen. Toisella puolen muotti pienelle nappille, toisella puolen vain pari uurretta ja 2 pientä kuoppaa. Mitat: 59 x 34,5 x 9 mm.

Löytänyt lukkari Jaakko Ahlholm Reisjärven pit. Keskikylästä, läheltä Virkkulan puustellia kivikkomäestä kiviä vään- nellessä, paikalta joka vielä n. 30 v. sitten kasvoi vankkaa metsää. Verif.

50. Latuska kiilleliusketta, toisessa päässä kahdelta puolen kairattu reikä, jota tosin on myöhemmin vuoleskeltu. Kivi muuten muovai- lematon, joku painokivi. Mitat: 72,5 x 48 x 7 mm.

Löytänyt isäntä Aate Vedenpää Reisjärven pit. Kalajan kylän (n:o 24) Vedenpään

5415.

talon Kiiskinniemen pellostä kyntäessä kes.
1908. Verif.

kuva

Nivala.

51. Värttinäkivi, kiilleliusketta, latuskainen,
koristettu toiselta puolen konsentrisilla,
piirretyillä kehillä. Reikä hyvin pieni.
Halkaisija 50-52 mm, 3,5 mm paksu.

Löydetty Nivalan pit. Karvoskylästä
Karvosjoen varrelta Sotalan talon pel-
lostä.

5416.

Ylitornio.

Maisteri G. Topeliuksen Tukholmassa os-
tamät esineet, jotka saapivat museoon 12/11
1909 ja lunastettiin 21 Smkasta, vrt. verif.

Kivikaudelta.

1. Lattea poikkikirves; melkein nelikulmainen
poikkileikkaus; puoliympyräinen terä; lappeet
osaksi hiomattomat, vuorilaji
17,2 cm x 5,8 cm x 2,3 cm.

Löydetty peltoa muokattaessa Yli-Tornion
pitäjän Sirkan kylästä noin 65 km NE
kirkonkylästä, " $\frac{1}{2}$ kyynärän syvästä".

kuva